

Historie

Ideologi

Politikk

Organisasjon

STUDIEHEFTE

Kursoversikt

2016 - 2018

Venstreskolen

tilrettelagt av
Venstres Studieforbund

Studieforbundets formål

Venstres Opplysnings- og Studieforbund (VO) har til formål, gjennom voksenopplæring og opplysningsvirksomhet, å hjelpe medlemmer og andre interesserte å skaffe seg kunnskap og innsikt slik at de kan møte de krav vårt samfunn og demokrati stiller. VO skal også samle kvinner og menn med et sosialt liberalt grunnsyn til innsats for fred og demokratiutvikling, internasjonalt samarbeid, og for sosial, kulturell og økonomisk framgang i vårt land og i verden som helhet.

Venstres Opplysnings- og Studieforbund skal være den viktigste møteplassen for politikkskapning og "etterutdanning" av sosial-liberale mennesker.

Politisk opplyste borgere er bærebjelken i demokratiet. Medlemsorganisasjonene i VO har en viktig oppgave i rekruttere, engasjere, inkludere og skolere mennesker til politisk arbeid både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Samfunnet er tjent med å ha politikere som er kunnskapsrike og som stadig søker ny kunnskap. Opplæringen i VO's medlemsorganisasjoner er sentral for å oppnå dette. De politiske partiene er en del av sivilsamfunnet, og demokratiet er avhengig av at frivillige går inn og deltar aktivt i samfunnet. I tråd med dette er de overordnede målene i voksenopplæringslovens §4a, b), og d) særlig viktig for VO. Politisk engasjement og deltakelse gir deltakerne god innsikt i hvordan saksgang og vedtaksprosesser fungerer eller bør fungere i et velutviklet demokrati, og deltakelsen gir grunnleggende kunnskap om både organisasjons- og samfunnslivet.

Å bli medlem i en frivillig organisasjon, sammen med det å bli politisk aktiv, gjør at man får innsikt i offentlig saksgang og drift. Man får arbeidet med samfunnsutfordringer i det politiske system samtidig som man skaffer seg forståelse for behovene til frivillige organisasjoner, næringsliv, bedrifter og kommunale virksomheter.

Handlingsplan for VO – 2016-2018

Strategiske mål:

Voksenopplæringsloven sier blant annet at kurs skal bidra til å vedlikeholde og styrke demokratiet og legge grunnlag for bærekraftig utvikling ved å engasjere og utvikle aktive medborgere. Vi skal videre gjøre det mulig for mennesker å påvirke egen livssituasjon. Vi skal bekjempe utstøting og bidra til integrering og inkludering, styrke et kulturelt mangfold og øke deltakelse i kulturlivet hvis mulig.

Et viktig element i Venstres Opplysnings- og Studieforbunds (VOs) arbeid er å bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik møte behov i et samfunn og arbeidsliv i stadig endring.

Studieforbundene i Norge skal utgjøre en selvstendig arena for læring og et supplement til offentlige utdanningstilbud for voksne.

Studieplaner der kursinnhold, målsettinger og metoder er i tråd med det arbeidet som skal gjøres og blir gjort i medlemsorganisasjonene skal være gode verktøy for lokallag og fylkeslag slik at effekten blir høyere kvalitet og mer systematikk i organisasjonsutvikling og politikkutvikling i organisasjonene.

For at VO skal kunne være et godt verktøy for medlemsorganisasjonene er det en forutsetning at fylkes- og lokallagsstyrene er bevisste at de har, og tar ansvar for, opplæringstiltak for nye og gamle medlemmer. Skolering av tillitsvalgte er derfor en prioritert satsing.

Nye kurs og studieplaner

Høsten 2016 arrangeres et kurslederkurs i samarbeid med VOFO. Ambisjonen er å holde et slikt kurs hvert år, i forbindelse med Venstres landskonferanse.

Som et ledd i videreutviklingen av medlemsorganisasjonene i mellomvalgsår, tar VO initiativ til å innføre et lederprogram for fylkesledere i Venstre.

VO tok i 2014 initiativ til at medlemsorganisasjonenes fylkeslag skulle arrangere kurs for lokallagsledere i forbindelse med fylkesårsmøtene. Det er holdt lokallagslederkurs både i 2015 og 2016. Venstre har laget et eget hefte til lokallagene om styrets og lokallagets oppgaver. Dette oppslagsverket bærer navnet "Venstres Lille Grønne", og inngår i pensum i studieplanen "Styrearbeid i praksis".

Dette arbeidet følges opp videre i medlemsorganisasjonene og fylkeslagene.

Nye kurs - Castberg og Utenriks

Venstres Opplysnings- og Studieforbund har i 2015 gitt økonomisk støtte til boken "De Castbergske Barnelover 1915-2015", og det er laget studieplan til et kurs som

baserer seg på denne boken. I 2016 vil dette kunne tilbys som et kurs med egne innledere til medlemsorganisasjonenes fylkeslag som ønsker det. Kurset om internasjonal politikk, utviklet av Venstres Internasjonale Utvalg, tilbys nå med innledere til alle medlemsorganisasjonenes sentrale ledd og deres fylkeslag.

VO vurderer videre arbeid med kurs/studieplan for hvordan å sette opp, gjennomføre og evaluere lokale tenke-tanker – et politisk verksted eksterne gjester og medlemmer som ikke nødvendigvis er folkevalgt eller har tillitsverv.

VO vil i 2016 gi økonomisk støtte til trykking og utsending av håndboka "Folkevalgt for Venstre". VO vil i samarbeid med medlemsorganisasjonene følge opp videre hvordan denne brukes ved ulike studietiltak i medlemsorganisasjonenes fylkeslag og lokallag. Håndboka inngår som pensum i studieplanen "Kommunestyre- og fylkestingsarbeid i praksis"

VOFOs egne kurs

VO ønsker i tillegg å sørge for at flere av våre tillitsvalgte deltar på VOFO sine kurs i

- ✓ Voksenpedagogikk
- ✓ Ledelse i frivillige organisasjoner
- ✓ Styling og styrearbeid i frivillige organisasjoner

Disse kursene arrangeres sentralt og lokalt på dagtid og varer i ca. 6 timer.

Kursaktiviteter inn i medlemsregisteret

VO vil utsette planene om å utvide Venstres medlemsregister til å omhandle kursaktiviteter til 2018. Ønsket om å ha et elektronisk rapporteringsverktøy har vist seg å være for krevende for VO å levere. Voksenopplæringsforbundets eget kursadministrasjonsverktøy er krevende å sette seg inn i, og det er ikke ønskelig å bruke nok et verktøy som krever opplæring og oppdatering for våre lokallag.

Ambisjoner for 2016-2018

VO har fra 2013 systematisert kontakten med medlemsorganisasjonenes lokal- og fylkeslag, og som resultat av dette fått et økende antall lag til å rapportere inn sine aktiviteter. VO har som ambisjon at antall rapporterte timer skal fortsette å stige.

VO har som mål å øke antall kurs med eksisterende studieplaner, samt å videreutvikle nye studieplaner for å nå nye målgrupper.

Voksenopplæringsloven, og forskrift om studieforbund og nettskoler

Voksenopplæringsloven

Kapittel 1. Formål og virkeområde

§ 1. Formål

Formålet med denne loven er å fremme livslang læring ved å legge til rette for organiserte læringsaktiviteter ved siden av det formelle utdanningssystemet. Loven skal bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle, og slik fremme den enkeltes utvikling og møte behovene i samfunns- og arbeidslivet.

Kapittel 2. Studieforbund

§ 4. Overordnede mål for studieforbundenes opplæringsaktivitet

Studieforbundene skal drive sin opplæringsaktivitet på grunnlag av følgende overordnede mål:

- a) Å bidra til å vedlikeholde og styrke demokratiet og legge grunnlag for bærekraftig utvikling ved å engasjere og utvikle aktive medborgere.
- b) Å gjøre det mulig for mennesker å påvirke egen livssituasjon.
- c) Å bekjempe utstøting og bidra til inkludering.
- d) Å bidra til motivasjon og tilgang til kunnskap og kompetanse for alle og slik møte behov i et samfunn og arbeidsliv i stadig endring.
- e) Å styrke kulturelt mangfold og øke deltagelse i kulturlivet.
- f) Å være en selvstendig arena for læring og et supplement til offentlige utdanningstilbud for voksne.

For å lese hele innholdet i voksenopplæringsloven:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-95>

Innhold

Tilgjengelige studieplaner for fylkeslag og større lokallag:

10001	Venstreskolen: Ny i Venstre
10002	Venstreskolen: Organisasjonsarbeid i Venstre
10003	Venstreskolen: Ny som leder i Venstre
10004	Venstreskolen: Lokalpolitiker i Venstre
10005	Venstreskolen: Kursleder i Venstre
72014	Menneskerettigheter
72016	Johan Castberg, og barns rettigheter
72017	En verden i forandring: Venstres politikk utenriks- og utviklingsfeltet

Tilgjengelige studieplaner for alle lokal- og fylkeslag

12014	Kommunestyre- og fylkestingsarbeid i praksis (Politisk verksted)
22014	Styrearbeid i praksis (Organisatorisk verksted)
32014	Verksted: Programarbeid
42014	Verksted: Valg- og nominasjonsarbeid
52014	Verksted: Valgkamp- og kampanjearbeid
62014	Valgkampevaluering
82014	Lokalt utarbeidet studieplan

Reglement

- ✓ Minste krav til antall deltakere er 3, og deltakerne må ha deltatt på tre fjerdedeler (75%) av møtene, (3 av 4 møter, eller 6 av 8 møter osv.)
- ✓ Deltakere må være fylt 14 år innen utgangen av det året opplæringen foregår.
- ✓ Kurset må strekke seg over 8 klokketimer, eller mer.
- ✓ Ingen krav til antall møter.
- ✓ Alle deltakere som fullfører skal tilbys kursbevis.
- ✓ Aktiviteten kan ha startet i 2015, men siste møte må være avholdt i kalenderåret 2016.
- ✓ Avsluttet kursaktivitet kan sluttmeldes til VO gjennom hele året.
- ✓ Alle søknader skal inneholde et sluttmeldingsskjema og en signert frammøteliste.
- ✓ Studiestøtten til arrangøren er 50 kroner pr. time.
- ✓ Søknadsfrist for studieaktiviteter i 2016 er satt til 10. januar 2017.

Studieplan (10001)

Venstreskolen: Ny i Venstre (Venstreskolen 1 og 2)

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Fylkes- og lokallag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Bli kjent med Venstres organisasjon, verdigrunnlag og politikk Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om Venstre som organisasjon, og om partiets verdier og politikk. Det legges vekt på å utvikle kunnskap om lokaldemokratiet, og hvordan dette fungerer. Ferdighetsmål: Deltakerne skal lære hvordan partiorganisasjonen er bygd opp, og hvilken ideologi som ligger til grunn for Venstres sosial-liberale politikk. Holdningsmål: Deltakerne skal gjennom kursopplegget "Ny i Venstre" opparbeide en bevisst holdning til hva det innebærer å være aktiv i Venstre.
Målgruppe	Nye medlemmer, potensielle medlemmer og alle som er nysgjerrige på Venstre og sosial-liberal politikk.
Nivå	Grunnleggende
Innhold	Deltakerne skal tilegne seg kunnskap gjennom å lære om • Venstre som organisasjon • Venstre ideologi og historie • Venstres politikk lokalt – egen kommune/fylke • Venstres politikk nasjonalt
Læringsressurser/ studiemateriell	Kursoppleggets Powerpoint Studieheftet "Ny i Venstre" Organisasjonshåndbok, Venstres prinsippprogram, Stortingsprogram, lokalt program, vedtekter Kursholder/kursleder/fylkesstyremedlemmer Materiell på nett
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Arbeidsformene kan variere. Studieheftet legger opp til minimum 2 samlinger hvor man legger opp til foredrag, forelesninger, nettkurs, og studiering-metodikk som diskusjoner og dialog.
Tidsramme	8-30 timer
Evaluerings	• Spørreundersøkelse til deltakerne

	• Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Eksempel på gjennomføring (minimum antall timer: 8):

Minimum 2 samlinger.

1. samling: Om Venstre og sosialliberal politikk (Obligatorisk)

- Gjennomgang av kursoppleggets Powerpoint
- Venstres prinsippprogram, ideologi og historie
- Den radikale liberalismen – alltid på vei
- Venstres politikk lokalt/nasjonalt
- Hva betyr Venstres ti liberale prinsipper? Spørsmål til ettertanke og diskusjon
- Hjemmeoppgave – noe å lese/noe å se

2. samling: Hvordan bli aktiv i Venstre (Valgfritt)

- Organisasjonskart
- Hvordan påvirke som Venstre-medlem?
- Besøk et medlemsmøte/gruppemøte
- Hvilke uformelle påvirkningskanaler finnes det i lokalsamfunnet?
Spørsmål til ettertanke og diskusjon
- Hjemmeoppgave – noe å lese/noe å se

3. samling: Praktisk Venstre-politikk (Valgfritt)

- Besøk et kommunestyremøte
- Hvilke endringer ønsker du i ditt lokalsamfunn?
Spørsmål til ettertanke og diskusjon
- Hvordan kan dette formuleres skriftlig?
- Hvordan formulere:
 - Politiske forslag
 - Politiske uttalelser
 - Politiske leserinnlegg

4. samling: Utvikling av lokal Venstre-politikk (Valgfritt)

- Skolepolitikk
- Miljøpolitikk
- Verdiskapning
- Velferdspolitik
- Hvilke endringer ønsker du i ditt lokalsamfunn?
Spørsmål til ettertanke og diskusjon

Studieplan (10002)

Venstreskolen: Organisasjonsarbeid i Venstre (Venstreskolen 2 og 3)

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Fylkeslag og/eller større lokallag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Utvikle gode organisasjonsbyggere og gjøre deltakerne i stand til å drive effektivt, praktisk og givende kampanje- og lokallagsarbeid. Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om god, organisatorisk ledelse. Ferdighetsmål: Deltakerne skal også være i stand til å planlegge, organisere og gjennomføre kampanjer. De skal også kunne beherske Venstres organisasjonsverktøy som medlemsregister og nettpubliseringsprogram. De skal kunne lage elektroniske påmeldingssider på nett, og lage e-poster for masseutsendelse. I tillegg skal deltakerne bli trygge på sosiale medier, og kunne arrangere større møter, kurs og besøk av sentrale politikere i partiet. Deltakerne skal kunne skrive leserbrev/pressemelding og få økt kunnskap om mediearbeid. Deltakerne skal være i stand til å verve, kurse, engasjere og sysselsette nye medlemmer. De skal også kunne lage kurs etter mal fra eksisterende studieplaner. Holdningsmål: Deltakerne skal utvikle en bevisst holdning til det å være tillitsvalgt (leder, medlem i en ledergruppe) i organisasjonen, det sosiale aspektet, samt viktigheten å inkludere alle/nye medlemmer.
Målgruppe	Lokallagsledere, nestledere og tillitsvalgte på lokal- og fylkesnivå i Venstre
Nivå	Grunnleggende
Innhold	Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om organisatorisk ledelse og hvordan man styrker og utvikler et lag gjennom organisatorisk arbeid, ved bruk av organisasjonshåndbok, partiets vedtekter, handlingsplan, organisasjonskultur etc. I daglig virke og i kampanjeperioder. De får anledning til å knytte kontakt med andre lokallag, bygge nettverk, pleie og utvikle medlemmer. Deltakerne skal arbeide med avklaring av roller, og fordeling/delegering av ansvar og oppgaver.

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

	Deltakerne skal også få innsikt i Venstres organisasjonshåndbøker, og ulike verktøy som letter oppgavene.
Læringsressurser/ studiemateriell	Ressurser kan være: Kursoppleggets Powerpointer Deltakernes egne erfaringer og kompetanse Organisasjonshåndbok, Lokallags- og Fylkeslagsvedtekter, Handlingsplan fra eget eller andre lokallag. Fagstoff om organisasjon og ledelse Kursleder/ressurspersoner Studieplaner og annet materiell
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Oppstartsseminar med innledning, praktisk og teoretisk gruppearbeid, dialog/drøfting. Studiering/workshops med praktisk gruppearbeid Eventuelt et midtveisseminar (lokale tilpasninger) med erfaringsutvekslinger og faglig påfyll. Praktisk gruppearbeid. Avslutningsseminar med evaluering
Tidsramme	8-40 timer
Evaluerings	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema) • Vurdering av det organisatoriske arbeidet fra årsmøte til årsmøte, sett i forhold til vedtak og målsetninger gjort i årsmøtet. Klarte vi å nå målene vi satte oss?
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

Studieplan (10003)

Venstreskolen: Ny som leder i Venstre (Venstreskolen 3 / LPN)

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Fylkeslag eller regioner (evt lokallag) i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Utvikle gode ledere i organisasjonen, og utvikle styret som et lag. Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om ledelse i organisasjonen. Ferdighetsmål: Deltakerne skal lære seg å beherske styrearbeid i praksis, gjennom samhandling og kommunikasjon. Holdningsmål: Deltakerne skal utvikle en bevisst holdning til det å være tillitsvalgt (leder, medlem i en ledergruppe) i organisasjonen.
Målgruppe	Lokallagsledere, tillitsvalgte på lokal- og fylkesnivå i Venstre
Nivå	Grunnleggende/videregående – basiskurs som kan bygges på med flere nivåer
Innhold	* Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om god ledelse og hvordan man bygger et lag gjennom organisasjonens verdigrunnlag, vedtekter, organisasjonshåndbok, handlingsplan, organisasjonskultur etc. * Deltakerne skal avklare og drøfte ledelse og styrearbeid på eget nivå i organisasjonen og få grunnleggende opplæring i møteledelse, og internkommunikasjon. * Deltakerne skal arbeide med avklaring av roller, og fordeling/delegering av ansvar og oppgaver. * Deltakerne skal skaffe seg oversikt over Venstres organisasjonshierarki og ansvarsfordeling mellom nasjonalt, regionalt og lokalt styre. * Deltakerne skal få oversikt over lovpålagte og ikke-lovpålagte arbeidsoppgaver i laget.
Læringsressurser/ studiemateriell	Ressurser kan være: Kursoppleggets Powerpoint

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

	Deltakernes egne erfaringer og kompetanse Venstres prinsippprogram, Lokallags- og Fylkeslagsvedtekter, Organisasjonshåndbok, Handlingsplan etc. Fagstoff om styrearbeid og ledelse Kursleder/ressurspersoner Studiehefter og annet materiell
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Oppstartsseminar med innledninger, foredrag, gruppearbeid, dialog/drøfting Studiering som følger styrearbeidet gjennom et helt år, fra årsmøte til årsmøte, hvor styret setter av minst en time foran hvert styremøte til å jobbe strukturert etter oppsatt plan. Eventuelt et midtveisseminar (lokale tilpasninger) med erfaringsutvekslinger og faglig påfyll, foredrag om aktuelle emner etc. Avslutningsseminar med evaluering
Tidsramme	8-30 timer
Evaluering	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evaluerings skjema) • Vurdering av styrearbeidet fra årsmøte til årsmøte, sett i forhold til vedtak og målsetninger gjort i årsmøtet. Klarte vi å nå målene vi satte oss?
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

Studieplan (10004)

Venstreskolen: Lokalpolitikker i Venstre (Venstreskolen 3 / LPN)

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Fylkeslag eller regioner i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Utvikle gode kandidater og sosialliberale politikere i Venstre. Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om Venstres historie, ideologi, nasjonal handlingsplan og lokalt/nasjonalt program. Ferdighetsmål: Deltakerne skal lære seg å beherske partiets politikk i praksis – i debatt, på talerstol eller i intervju. I tillegg skal deltakerne kjenne til forskjellene på de ulike partiene, kunne spisse politiske budskap, kjenne medielandskapet og være i stand til å selge inn saker til media. Deltakerne skal være i stand til å bruke Venstres ideologi i politisk argumentasjon. Deltakerne skal også kunne håndtere lokalt og nasjonalt samspill, kunne profilere partiets politikk, vise bredde, ansvarlighet, prioritering, forutsigbarhet og gjenkjennelighet. Deltakerne skal også være i stand til å drive forhandlinger og lage alternativt budsjett og politisk regnskap. Holdningsmål: Deltakerne skal utvikle bevissthet rundt sin rolle som ombudsperson og holdning til det å være kandidat og folkevalgt i organisasjonen, samt vite hvilke retter man har som folkevalgt.
Målgruppe	Folkevalgte og kandidater, Lokallagsledere, Valgkampan ansvarlige, Fylkesstyremedlemmer, tillitsvalgte på lokallagsnivå i Venstre
Nivå	Grunnleggende/videregående – basiskurs som kan bygges på med flere nivåer
Innhold	Innholdet i kurset er basert på Venstres ideologi, spredning av makt og troen på et sterkt lokaldemokrati. Videre er kurset bygget opp i den hensikt å gjøre kandidatene trygge på egen rolle og partiets ideologi og politiske budskap. Kurset er delt inn i faser som kulminerer i lokalvalg. Kurset omfatter blant annet: * Mediearbeid

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

	* Debatteknikk – utspørring, talerstoltraining * Ombudsrollen * Lokalt/nasjonalt samspill – ideologi/politikk * Partilandskap/Kontakt med andre partigrupper * Konstituering/Møteledelse * Formell beslutningsgang/Interpellasjon * Profilering
Læringsressurser/ studiemateriell	Kursoppleggets Powerpointer Innledere fra Venstres Hovedorganisasjon, Stortingsgruppa, Sentralstyremedlemmer, lokale folkevalgte og erfarne politikere. Venstres stortingsprogram, Venstres prinsippprogram, Lokallags- og Fylkeslagsprogram, Organisasjonshåndbok, Handlingsplan etc. Brukermanualer, studiehefter og annet materiell
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Fylkes- eller regionale samlinger/seminar med innledninger, foredrag, gruppearbeid, dialog/drøfting
Tidsramme	8-40 timer
Evaluerings	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Studieplan (10005)

Venstreskolen: Kursleder i Venstre

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Medlemsorganisasjonens sentralledd
Læringsmål	Utvikle gode kursledere, som evner å engasjere og inspirere deltakere på Venstres og sideorganisasjonenes kurs- og skoleringsopplegg. Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om god, og pedagogisk kursledelse. Ferdighetsmål: Deltakerne skal minimum være i stand til å planlegge, organisere og gjennomføre Venstres basiskurs "Ny i Venstre" og kunne framføre budskapet på en engasjerende og inkluderende måte. Deltakerne skal, etter endt kurs, beherske pensum i studieplanen "Ny i Venstre" – partiets historie og ideologi, hovedtrekk i partiets politikk nasjonalt og hvordan Venstre som organisasjon er bygget opp. Målgruppen for "Ny i Venstre" er nye medlemmer, nysgjerrige ikke-medlemmer og medlemmer som ønsker å bli aktive. Deltakerne skal også kunne hovedtrekkene i Venstres vedtekter, partiets program, organisasjonshåndbok og rammene i Venstres aktuelle Handlingsplan. Holdningsmål: Deltakerne skal utvikle en bevisst og inkluderende holdning til det å være kursleder i organisasjonen.
Målgruppe	Erfarne medlemmer, tillitsvalgte og kursholdere
Nivå	Videregående
Innhold	Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om kursledelse på et voksenpedagogisk plan, og hvordan man engasjerer og inspirerer nye medlemmer til å bli aktive i partiet gjennom å vise til partiets ulike politiske og organisatoriske utfordringer. Deltakerne skal kunne formidle hvordan partiorganisasjonen er bygget opp og hvordan Venstres politikk og ideologi henger sammen.
Læringsressurser/ studiemateriell	Eksterne innledere, Sentrale innledere (sentralledelse, politiske rådgivere og andre ressurspersoner)
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Forelesning, gruppearbeid og praktiske oppgaver.

Tidsramme	12 timer
Evaluering	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Studieplan (12014)

Kommunestyre- og fylkestingsarbeid i praksis (Politisk verksted)

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Lokallag og fylkeslag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Deltakerne skal etter endt opplæring ha opparbeidet seg kompetanse i hvordan lokaldemokratiet fungerer i praksis, og hvordan folkestyre og demokrati kan styrkes gjennom bevisstgjøring og kunnskapsutvikling i det lokalpolitiske arbeidet. Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om demokratisk arbeid i tilknytning til politisk deltakelse i kommunestyret. Det legges vekt på å utvikle kunnskap om lokaldemokratiet, og hvordan dette fungerer. Ferdighetsmål: Deltakerne skal utvikle ferdigheter, som taleteknikk, retorikk og skriving av manus, som gjør dem i stand til å utføre godt demokratisk og politisk "håndverk". De skal opparbeide seg kjennskap til, og kunnskap om, hvordan politiske og demokratiske prosesser fungerer til det beste i lokalsamfunnet. Holdningsmål: Deltakerne skal utvikle gode holdninger til det å jobbe med åpenhet rundt samfunnsspørsmål og prosesser i lokalsamfunnet. Deltakerne skal dessuten bli bevisst sin rolle som folkevalgt, og opparbeide seg en bevisst holdning til det å være ombudsperson.
Målgruppe	Venstres medlemmer og varamedlemmer i fylkesting, kommunestyre og hovedutvalg, tillitsvalgte og andre interesserte.
Nivå	Grunnleggende/viderekomne
Innhold	1. Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om lokaldemokrati, demokratiske prosesser og rollen som folkevalgt gjennom å sette seg grundig inn i aktuelle lover og regler, arbeidsmetoder og etiske problemstillinger knyttet til lokaldemokratisk praksis. 2. Deltakerne skal gjennom praktisk arbeid med lokale, politiske saker opparbeide seg kompetanse rundt lokalpolitikernes rolle som ombudsperson for kommunens innbyggere.

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

	3. Deltakerne skal gjennom fordypning i lokalpolitiske saker opparbeide seg kompetanse rundt forholdet mellom folkevalgte og kommunen som organisasjon, både når det gjelder avklaringer mellom politikk og saksbehandling, forholdet til ansatte og kommunal administrasjon. 4. Deltakerne skal gjennom kurset bli i stand til å argumentere godt, bygge allianser, og gjennom dette få gjennomslag for Venstres politikk.
Læringsressurser/ studiemateriell	Ressurser kan blant annet være • Kursleder/gruppeleder • Deltakernes egne erfaringer og kompetanse • Stortings- og lokalvalgsprogram • Studiehefter og faglig materiell på nett • Praktisk trening "learning by doing" • "Ombudsmann på jobb" – Odd Einar Dørum i samtale med Marit Meyer. • KommuneLOven
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Arbeidsformer og metoder kan variere, og kan eventuelt kombineres: • Studiering som følger arbeidet i kommunestyregruppa gjennom et helt år. • Seminar med innledninger, foredrag, gruppearbeid, dialog, drøfting. • Møterekke eller debattmøter med ulike temaer
Tidsramme	8-50 timer
Evaluerings	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Studieplan (2014)

Styrearbeid i praksis

(Organisatorisk verksted)

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Fylkes- og lokallag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Utvikle kunnskap om organisatorisk arbeid i Venstre og hvordan man kan bruke styrearbeid til å utvikle politikk, styrke organisasjonen og engasjere medlemmer og vanlige borgere. Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om organisasjonsarbeid og organisasjonskultur, Venstres verdigrunnlag, grunnleggende politiske spørsmål, samt politikkutforming i Venstre. Ferdighetsmål: Deltakerne skal lære seg organisatorisk arbeid i praksis, utvikle forståelse for sammenhengen i Venstres sosial-liberale politikk, hvordan organisasjonen og politikken er knyttet sammen og hvordan politisk "håndverk" utøves. Deltakerne skal også kunne skape diskusjon og engasjement rundt saker blant medlemmer og innbyggere. Holdningsmål: Deltakerne skal utvikle en bevissthet om Venstres verdigrunnlag, knyttet til demokratiske prosesser i partiet og de sammenhengene som det politiske arbeidet er en del av.
Målgruppe	Tillitsvalgte, varamedlemmer og andre interesserte
Nivå	Grunnleggende
Innhold	Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om Venstres politikk på ulike samfunnsområder. De skal også diskutere innholdet i politikken, og knytte diskusjonene til lokale saker og problemstillinger i egen kommune. Deltakerne skal gjennom rollefordeling og diskusjoner belyse viktige saker i lokalsamfunnet og gjennom forslag til politiske løsninger tilegne seg kunnskap om politisk arbeid og lokaldemokrati.
Læringsressurser/ studiemateriell	Gjeldende partiprogram (nasjonalt/lokalt), prinsippprogram, organisasjonshåndbok, Venstres vedtekter, Venstres politiske dokumenter på nett.
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Kurset kan organiseres som studiering i forbindelse med styrets møter, eller som kurssamlinger med eller uten lærer/innleder.
Tidsramme	8-40 timer

Evaluering	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema) • Vurdering av styrearbeidet fra årsmøte til årsmøte, sett i forhold til vedtak og målsetting gjort i årsmøtet. Nådde vi målene vi satte oss?
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Eksempel på gjennomføring:

1. samling: kveld/dag Antall timer: 3

- * Grunnleggende – konstituering og rollefordeling
- * Hva sier Venstres partiprogram og vedtekter?
- * Hvordan skape engasjement og debatt?

2. samling: kveld/dag Antall timer: 2

- * Folk Først – hvilke saker er viktigst i vårt lokalsamfunn?
- * Hvordan skape engasjement og debatt?

3. samling: kveld/dag Antall timer: 2

- * Fordypning i valgte sak/saker.
- * Hvordan skape engasjement og debatt?

4. samling: kveld/dag Antall timer: 2

- * Fordypning i valgte sak/saker.
- * Hvordan skape engasjement og debatt?

Studieplan (32014)

Verksted: Programarbeid

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 14.01.2016

Arrangør	Fylkes- eller lokallag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om programkomitéens sammensetting, ansvar og arbeid, samt opplæring i metodikk og framgangsmåte for arbeidet. Ferdighetsmål: Deltakerne skal kunne være i stand til å utføre arbeidet i en programkomité på en tilfredsstillende måte. Holdningsmål: Deltakerne skal utvikle innsikt i og forståelse for hvordan en programkomité arbeider og hvordan man inkluderer medlemmer og interessegrupper på en konstruktiv måte.
Målgruppe	Programkomité, tillitsvalgte, medlemmer og andre interesserte
Nivå	Grunnleggende
Innhold	Innholdet i kurset er bygget opp rundt de ulike delene av arbeidet som blir utført av en programkomité, og hva det er viktig å ha kunnskap om. Kurset omfatter blant annet hva programkomiteen må forholde seg til, hva som er programkomitéens ansvar, hvilke roller som skal fordeles, hvordan programprosessen foregår, og hva som må til for å lykkes med arbeidet.
Læringsressurser/ studiemateriell	* Venstres prinsippprogram og stortingsprogram * Tidligere lokale og regionale program * Retningslinjer for programkomiteens arbeid fra VHO * Kommunale og fylkeskommunale regulerings- og utviklingsplaner
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Kurset bør organiseres som en studiering, med åpne medlemsmøter / politisk verksted, møter med interessenter og eventuelt kurssamlinger med ressurspersoner/innleder.
Tidsramme	8-40 timer
Evaluerings	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Eksempel på gjennomføring av programarbeid for stortingsvalgprogram:

1. samling: Fase 1: (15.jan – 1. mai) Antall timer: 3

Mål for samlingen: Lage en plan

Diskuter innholdet i dokumentet "Programbehandlingsprosess Stortingsvalgprogram 2017-21"

- Hva er den lokale programkomiteens mandat og viktigste oppgave?
- Diskuter hva Venstres 10 liberale prinsipper kan bety for programarbeidet.
- Diskuter hva tidligere stortingsprogram og fylkesprogram kan brukes til.
- Diskuter hva Venstres fire satsningsområder har for utfordringer i et lengre tidsperspektiv – Miljø, Skole, Verdiskaping, Velferd.
- Hvilke andre kilder kan brukes i arbeidet?
- Diskuter dere fram til ansvarsroller og milepæler etter mal for programkomiteen (VHO)
- Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

* Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

2. samling: Fase 1: (15.jan – 1. mai) Antall timer: 3

Mål for samlingen: Forankre ansvar for oppgaver og initiativ

Hvordan kan programkomiteen arbeide mot medlemmer og referansegrupper?

Hvordan kan programkomiteen sørge for at lokal/fylkeslaget får en profil på partiets nasjonale profilsaker?

Diskuter de ulike metodene programkomiteen har til rådighet:

Fase 1

- Tidligere program
- Åpne medlemsmøter – idéverksteder
- Høringer - Besøk av interessenter
- Bedriftsbesøk
- Involvering av interessenter, organisasjoner, lokalmiljø
- Diskuter aktuelle problemstillinger knyttet til:
 - Konkurransesituasjonen/partilandskapet i kommunen/fylket
 - Tidsfrister og menneskelige ressurser
- Planlegg møte med ressurspersoner og referansegrupper

Formål med innspillsrunden er å få konkrete innspill til nye liberale svar på framtidens utfordringer.

Eksempler på åpne spørsmål:

- "Hva oppleves som utfordringer i din hverdag?"

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

- "Hva slags samfunn ønsker du deg i framtiden?"

* Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

3. samling: Fase 1: (15.jan – 1. mai)

Antall timer: 3

Mål for samling: Gjennomgå innspill fra interessenter

- Gjennomgå mottatte innspill
- Del inn i grupper for å renskrive forslagene
- Sett innspillsforslag opp mot Venstres liberale prinsipper for å kvalitetssikre innhold/retorikk. (Hvis tid)
- Ved dissens kan lokal/fylkeslaget omgå konflikt ved at forslagsstiller sender inn forslaget som enkeltperson.
- **Send inn programforslag. FRIST: 1. mai, 2016**

Diskuter innholdet i dokumentet "Programbehandlingsprosess Stortingsvalgprogram 2017-21"

* Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

4. samling: Fase 2: (1. sept – 1. nov)

Antall timer: 3

Mål for samlingen: Gjennomgå Venstres førsteutkast til program

- Fordel kapitler mellom deltakere
- Kartlegg hvilke saker som er viktige for dere
- Kartlegg hvilke saker dere er imot
- Planlegg høringsrunder med interessenter basert på førsteutkastet til stortingsvalgprogram

* Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

5. samling: Fase 2: (1. sept – 1. nov)

Antall timer: 3

Mål for samling: Gjennomgå innspill fra interessenter

- Gjennomgå mottatte innspill
- Del inn i grupper for å renskrive forslagene
- Sett innspillsforslag opp mot Venstres liberale prinsipper for å kvalitetssikre innhold/retorikk. (Hvis tid)
- Ved dissens kan lokal/fylkeslaget omgå konflikt ved at forslagsstiller sender inn forslaget som enkeltperson.
- **Send inn endringsforslag. FRIST: 1. november, 2016**

Diskuter innholdet i dokumentet "Programbehandlingsprosess Stortingsvalgprogram 2017-21"

* Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

5. samling: Fase 3: (10. des – årsmøtet) Antall timer: 3

Mål for samlingen: Gjennomgå Venstres endelige forslag til stortingsvalgprogram

- Fordel kapitler mellom deltakere
- Kartlegg hvilke saker som er viktige for dere
- Kartlegg hvilke saker dere er imot
- Diskuter hvilke hovedsaker som er sterke nok til å frontes i valgkampen
- Del inn i grupper for å renskrive endringsforslag
- Sett innspillforslag opp mot Venstres liberale prinsipper for å kvalitetssikre innhold/retorikk. (Hvis tid)
- Avslutning av arbeidet
- Behandling av programmet på årsmøtet (lokallag og/eller fylkeslag)

Definer ansvarsområder for behandling og ferdigstilling av innkomne forslag til programkomiteen slik at innstilling kan sendes ut med årsmøtepapirene.

Eksempel på gjennomføring av lokalt programarbeid i lokal/fylkeslag:

1. samling: kveld/dag Antall timer: 3

- Hva er programkomiteens viktigste oppgave?
- Venstres prinsippprogram og stortingsprogram – hvilken betydning har disse dokumentene for arbeidet?
- Diskuter hva de tidligere programmene i fylket/kommunen kan brukes til.
- Hvilke andre kilder kan brukes i arbeidet?
- Diskuter dere fram til ansvarsroller og milepæler etter mal for programkomiteen (VHO)
- Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

2. samling: kveld/dag Antall timer: 3

Diskuter de ulike oppgavene og utfordringene programkomiteen har i forhold til:

- Politisk innhold
- Tidsfrister
- De ulike fasene i arbeidet
- Involvering av lokalmiljø
- Avslutning av arbeidet
- Behandling og vedtak av programmet på årsmøtet

Diskuter innholdet i dokumentet om "Programbehandlingsprosesser for lokalvalget"

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

* Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

3. samling: kveld/dag Antall timer: 3

Hvordan kan programkomiteen arbeide mot medlemmer og referansegrupper?
Hvordan kan programkomiteen sørge for at lokal/fylkeslaget får en profil på partiets nasjonale profilsaker?

- Diskuter innholdet i dokumentet om "Programbehandlingsprosesser for lokalvalget"
- Diskuter aktuelle problemstillinger knyttet til:
 - Stortingsprogrammet og hva dette betyr i forhold til lagets program.
 - Konkurransesituasjonen/partilandskapet i kommunen/fylket
 - Tidsfrister og menneskelige ressurser
- Planlegg møte med ressurspersoner og referansegrupper

Diskuter innholdet i dokumentet om "Programbehandlingsprosesser for lokalvalget"

* Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

4. samling: kveld/dag Antall timer: 3

Hvordan kan programkomiteen sørge for at resultatet av arbeidet blir mulig å formidle i valgkampen?

- Diskuter hvordan programkomiteen får utnyttet tilgjengelige ressurser
- Diskuter hvilke hovedsaker som er sterke nok til å frontes i valgkampen
- Planlegg skrivegrupper basert på programkomitéens diskusjonsnotater

Diskuter innholdet i dokumentet om "Programbehandlingsprosesser for lokalvalget"

* Definer etterarbeid/forberedelser til neste samling.

5. samling: kveld/dag Antall timer: 3

Diskuter de ulike oppgavene og utfordringene programkomiteen har i forhold til ferdigstilling av arbeidet:

- Tidsfrister
- Avslutning av arbeidet
- Behandling og vedtak av programmet på årsmøtet

Definer ansvarsområder for behandling og ferdigstilling av innkomne forslag til programkomiteen slik at innstilling kan sendes ut med årsmøtepapirene.

Studieplan (42014)

Verksted: Valg- og nominasjonsarbeid

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Fylkes- eller lokallag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om valgkomitéens sammensetting, ansvar og arbeid, samt opplæring i vedtekter, regelverk og framgangsmåte for arbeidet. Ferdighetsmål: Deltakerne skal kunne være i stand til å utføre arbeidet i en valgkomité på en tilfredsstillende måte. Holdningsmål: Deltakerne skal utvikle innsikt i og forståelse for hvordan en valgkomité arbeider og hvorfor det er viktig å finne gode kandidater/tillitsvalgte.
Målgruppe	Valgkomitéen, nominasjonskomitéen, tillitsvalgte, medlemmer og andre interesserte
Nivå	Grunnleggende
Innhold	Innholdet i kurset er bygget opp rundt de ulike delene av arbeidet som blir utført av en valgkomité og hva som er viktig å ha kunnskap om. Kurset omfatter blant annet hva loven sier, hvem som velger, hva valgkomitéen må forholde seg til, hva som er valgkomitéens ansvar, hvem skal velges, hvordan finne kandidater, og hva som må til for å lykkes med arbeidet.
Læringsressurser/ studiemateriell	Læringsressurser kan være Venstres retningslinjer for valgkomité- og nominasjonsarbeid, Venstres organisasjonshåndbok, nettressurser, deltakernes egne erfaringer, innledere/kursledere med bakgrunn i en valgkomité
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Kurset kan organiseres som en studiering, eller som kurssamlinger med eller uten lærer/innleder.
Tidsramme	8-40 timer
Evaluerings	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Eksempel på gjennomføring:

1. samling: kveld/dag Antall timer: 3

- * Hva er valgkomiteens og nominasjonskomiteens viktigste oppgave?
- * Venstre/Unge Venstres/Venstrekvinnelagets vedtekter – hvilken betydning har disse for arbeidet?
- * Diskuter de ulike rekrutteringskanalene dere kan benytte dere av.
- * Hvilke oppgaver hører innunder de ulike tillitsvervene?
- * Diskuter innholdet i retningslinjene for valg- og nominasjonsarbeid.

2. samling: kveld/dag Antall timer: 3

Diskuter de ulike oppgavene og utfordringene valgkomitéen har i forhold til:

- Konstitusjon og oppdragsgiver
- Økonomiske rammer
- De tre fasene i arbeidet
- Avslutning av arbeidet
- Gjennomføring av valgene i årsmøtet

Diskuter innholdet i heftet om valgkomité- og nominasjonsarbeid.

3. samling: kveld/dag Antall timer: 3

Hvordan kan komiteen sikre kontinuitet, slik at arbeidet blir overført til den nye komiteen?

- Diskuter innholdet i forslaget til retningslinjer
- Diskuter aktuelle problemstillinger knyttet til:
 - Landsmøtets valgkomitéer og hva dette betyr i forhold til lagets valgkomité.
 - Tidsfrister

Diskuter innholdet i heftet om valgkomité- og nominasjonsarbeid.

4. samling: kveld/dag Antall timer: 3

- Diskuter hvilke lederegenskaper dere vil legge vekt på i deres nominasjon av lagsleder.
- Gå gjennom Venstres/Unge Venstres/Venstrekvinnelagets vedtekter. Har valgkomitéen spesielle utfordringer knyttet til vedtektene?

Diskuter innholdet i heftet om valgkomité- og nominasjonsarbeid.

Studieplan (52014)

Verksted: Valgkamp- og kampanjearbeid

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Fylkes- eller lokallag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Bygge kunnskap og bevissthet om hvordan arbeidet i valgkampen kan organiseres, og hvordan demokratiet fungerer i forbindelse med valg. Kunnskapsmål: Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om planlegging og strategi for valgkamp, bruk av strategiske verktøy og praktisk valgkamparbeid, presse/mediearbeid. Ferdighetsmål: Deltakerne skal lære om samarbeid, og hvordan en bygger gode lag som arbeider godt sammen. Holdningsmål: Deltakerne skal utvikle bevisste holdninger til det å være politiker og arbeide med valgkamp. Deltakerne skal i tillegg utvikle bevissthet rundt demokratiske perspektiver, både på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.
Målgruppe	Medlemmer i lokallag og fylkeslag som skal planlegge og delta i valgkamp på lokalt/regional/nasjonalt nivå.
Nivå	Grunnleggende
Innhold	* Deltakerne skal tilegne seg kunnskap om de ulike fasene i valgkampen, fra nominasjonsprosess (eget kurs) til valgdagen. * Deltakerne skal jobbe med planlegging og strategisk valgkamparbeid, og skaffe seg innsikt i politiske hovedsaker. * Deltakerne skal planlegge og gjennomføre mediearbeid i tradisjonelle og sosiale medier i samarbeid med kandidater, og lokale og sentrale aktører.
Læringsressurser/ studiemateriell	Ressurser kan være * Deltakernes egne erfaringer og kompetanse * Kursleder/valgkampsjef * Venstres håndbok for frivillige i valgkampen

	* Etiske retningslinjer (Code of conduct) * Kommunikasjonsstrategi * Veileder for bruk av sosiale medier
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Det kan benyttes flere arbeidsformer: Oppstartsseminar (LPN) med innledere, foredrag, gruppearbeid, skype-møter, dialog og drøfting
Tidsramme	8-40 timer
Evaluerings	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Studieplan (62014)

Verksted: Valgkampevaluering

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Lokal- og Fylkeslag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Kunnskapsmål: Deltakerne skal utvikle kunnskap om hvordan valgkampen ble oppfattet både innad og utenfor organisasjonen. Deltakerne skal også øke sin kunnskap om hvordan en kan bruke media mer aktivt i valgkampen for å oppnå ønsket resultat. Deltakerne skal også få kunnskap i hvordan en organiserer valgkamparbeid etter tilbakemeldinger fra andre i organisasjonen. Ferdighetsmål: Deltakerne skal tilegne seg økt evne til å samle medlemmer til et lag som arbeider godt sammen. De skal kunne lytte til tilbakemeldinger og utarbeide en evne til å imøtekomme ønsker fra organisasjonen. De skal også øke sin ferdighet i å jobbe strategisk, og hvordan en sørger for en god organisasjonskultur under og etter et valg. Holdningsmål: Deltakerne skal tilegne seg økt bevissthet rundt rollen som politiker i forbindelse med en valgkamp, og hvordan en kan involvere andre i det politiske arbeidet, og jobbe i et godt og kreativt team.
Målgruppe	Evalueringsutvalg, styremedlemmer, valgkampsjefer og andre tillitsvalgte
Nivå	Videregående
Innhold	Innholdet i kurset er bygd opp rundt de ulike periodene i valgkampen. Kurset omfatter blant annet: Hvordan legge en strategi for å få gjennomslag for politiske saker og kommunikasjon omkring saker og lokalpolitiske løsninger, strukturering av tid, samt hvordan arbeidet med media har vært. Videre drøftes økonomiaspekter, planlegging av valgkampmateriell, gjennomføring av aksjoner, stands og aktiviteter underveis i valgkampen, aktiviteter etter valgkampen, hvordan man legger planer for samkjøring, hvordan man jobber mot media og ansvarsfordeling underveis.

Læringsressurser/ studiemateriell	Valgresultater Tidligere valgkampmateriell
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Arbeidet kan organiseres på ulike måter: Diskusjonsmøter, utveksling av erfaringer, intervjuarbeid, seminarer, telefon/skypemøter etc.
Tidsramme	Minimum 8 timer
Evaluerings	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

Studieplan (72014)

Tema: Menneskerettigheter

"Alle mennesker er født frie"

Godkjent av: Styret i VO.

Sist oppdatert 26.05.2014

Arrangør	Fylkeslag eller lokallag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	Gi økt kunnskap og bevissthet om menneskerettigheter og problemstillinger/spørsmål knyttet til emnet, og Venstres rolle i et historisk perspektiv
Målgruppe	Medlemmer i Venstre, eller Venstres sideorganisasjoner, skoleelever, studenter og andre interesserte
Nivå	Grunnleggende
Innhold	Innholdet i kurset er delt inn i minst 2 deler, hvorav en er obligatorisk, resten valgfrie. * Venstres menneskerettighetspolitikk med historisk tilnærming <u>Valgfrie temaer:</u> 1) Menneskerettighetenes status 2) Lov og sanksjonsmyndighet 3) Tvangsbruk og frihetsberøvelse 4) Minoriteter og diskriminering 5) Menneskerettighetsfiendtlige regimer 6) Næringsliv og investeringer 7) Personvern og informasjonsteknologi 8) Miljø, klima og generasjonsperspektivet 9) Rettigheter og migrasjon
Læringsressurser/ studiemateriell	Innledere fra Venstres Menneskerettighetsutvalg, eksterne gjesteforelesere fra ideelle organisasjoner som Amnesty, Regnskogfondet, Utviklingsfondet, CARE, Leger uten grenser, Unicef, SMR, Datatilsynet, Fengselsvesenet, Politiet etc. Studiemateriell:

	Venstres politikk og historie Venstres problemnotat om Menneskerettigheter "Alle mennesker er født frie" (LM-9/2014) Nettbaserte ressurser som artikler, filmer, statistisk materiale med mer. http://www.venstre.no/politikk/menneskerett/53185
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Ulike arbeidsformer kan være: Studiering - med spørsmål til diskusjon og fordypning Åpne møter/temakveld: innledere hentes inn for "dypdykk" i emner, og for å gi utgangspunkt for diskusjon/debatt i etterkant. Selvstudie Praktiske oppgaver som å skrive leserbrev, besøke lokale/regionale organisasjoner, asylmottak, fengsler etc. Politisk verksted – hvordan løfte menneskerettigheter lokalt, regionalt, nasjonalt, internasjonalt – dialog/drøfting Ekskursjon – studietur til utlandet (muligheter for støtteordninger gjennom VOX)
Tidsramme	Minimum 8 klokketimer
Evaluering	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

Studieplan (72016)

Johan Castberg, og barns rettigheter

Godkjent av: Styret i VO (05.01.2016).

Sist oppdatert 05.01.2016

Arrangør	Fylkeslag eller større lokallag i Venstre, UV, NVK eller NLSF kan søke om å arrangere kurset.
Læringsmål	Gi kunnskap og bevissthet om de Castbergske barnelover og striden om disse, grunnleggelsen av den norske velferdsstaten, og Venstres rolle. En kort innføring i barnekonvensjonen med linjer til Castberg
Målgruppe	Medlemmer i Venstre, eller Venstres sideorganisasjoner, skoleelever, studenter og andre interesserte
Nivå	Grunnleggende, ingen forkunnskap nødvendig
Innhold	Innholdet er delt opp i 4 deler, hvor man må ha deltatt på minst 3 for å få fullført kurset. <u>Tematisk inndeling:</u> 1) Kampen om barnelovene 2) Datidens ideologiske og sosialpolitiske klima, Johan Castbergs budskap og Venstres rolle 3) Fra Castberg til FN's barnekonvensjon 4) Hvilken overføringsverdi har Castberg til dagens debatt * Hva ville Castberg ment i dag? * Enkeltmenneskets betydning (Johan Castberg og Katti Anker Møller)
Læringsressurser/ studiemateriell	Innledere/Forfatterne Geir Kjell Andersland, Trond Am, Kirsten Sandberg, kursets PPT-presentasjoner, antologien De Castbergske barnelover 1915-2015 <u>Fordypningskapitler fra antologien:</u> Side 17 – 49 Kampen om barnelovene Side 76 – 102 Framveksten av familierettslig velferdslovgivning – i lys av Castberg og hans samtidige Side 140 – 177 Barnekonvensjonen 25 år – status og

	framtid Side 217 - 251 Castbergianerne Side 251 - 275 "Et eneste ord, retfærdighet". Castberg og den norske sosialradikalismen. Side 275 - 280 "Grundlinjen i vår politik – samfundssolidariteten" tale holdt på Kapp, gjengitt i <i>Samhold</i>, 1912 ***** Anbefalt, supplerende litteratur: • Hobhouse: Liberalismen • John Stuart Mill: Om friheten • Anne-Lise Seip: Sosialhjelpstaten blir til • Leif Mjeldheim: Den gylne mellomveien • Rune Slagstad: De nasjonale strateger For nerder (må lånes på universitetsbiblioteket): • Arvid Sveum: Johan Castberg og sosialpolitikken, hovedoppgave, Universitetet i Oslo 1940 For å få maksimalt utbytte av kurset, anbefales deltakere å kjøpe antologien De Castbergske barnelover 1915-2015. Denne er til salgs på www.cappelendamm.no til 299,- (evt. e-bok 239,-)
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	Forelesning Diskusjon/debatt-trening Studiering - spørsmål til diskusjon og fordypning, selvstudie, forberedelser, taleskriving Politisk verksted – dialog/drøfting
Tidsramme	8-20 timer
Evaluerings	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Presentasjon av kursopplegg:

Alle kurskvelder åpnes med innleder. Presentasjon med stikkord/illustrasjoner følger med til hver kurskveld. Deltakerne må beregne tid til forberedelser til kursdag 2, 3 og 4, og anskaffelse av antologien "De Castbergske barnelover" er nødvendig for å få utbytte av kurset. Deltakere må delta på minst 3 av 4 kurskvelder for å fullføre kurset. Deltakerne får kursbevis.

1. samling: "Kampen om barnelovene"

- Innledende forelesning v/forfatter, jurist og tidligere statssekretær Geir Kjell Andersland
- Diskusjon/samtale omkring stoffet i teksten
- *Hjemmelekse: lese s. 76 – 102 "Framveksten av familierettslig velferdslovgivning - i lys av Castberg og hans samtidige"*
Deltakerne forbereder noen punkter rundt 2 problemstillinger knyttet til teksten til neste samling.
 - 1) Venstres rolle under framveksten av velferdsstaten etter Castberg.
 - 2) Dagens velferdspolitiske utfordringer og våre sosialliberale svar.

Varighet : 3-4 timer

2. samling: "Datidens ideologiske og sosialpolitiske klima, Johan Castbergs budskap og Venstres rolle"

- Innledende foredrag v/forfatter, filosof og idéhistoriker Trond Åm
- Dagens utfordring - Hvordan velferdsstaten gjennom fornyelse?
- Drøfte de 2 problemstillinger gitt på første kurskveld.
- *Hjemmelekse: lese s. 140 – 177 "Barnekonvensjonen 25 år"*

Varighet : 3-4 timer

3. samling: "Fra Castberg til FN's barnekonvensjon"

- Innledende forelesning v/forfatter, professor i rettsvitenskap Kirsten Sandberg, eller Geir Kjell Andersland
- Diskusjon/debatt rundt dagsaktuelle problemstillinger/temaer som berører barns livssituasjon i lys av barns rettigheter

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

Mulige temaer:

- Likestilling vs. Barns rettigheter
 - Vold i hjemmet
 - Seksuelle overgrep
 - Mobbing og manglende skoleledelse
 - Asylbarn/minoritetsbarn
 - Barnevern og barn i domstolene
 - Adopsjon, surrogati, egg-/sæddonasjon, fosterhjem
 - Barns beste i ulike kulturer
 - barnefattigdom
-
- *Hjemmelekse: lese s. 217 – 251 "Castbergianerne" og s. 275 – 280 "Grundlinjen i vor politik – samfundssolidariteten" (Johan Castbergs tale fra 1912)*
 - *Skrive en tale på 1 – 3 minutter om ett valgfritt tema som deltakeren brenner for, gjerne med relevans til kurset*

Varighet : 3-4 timer

4. samling: "Hvilken overføringsverdi har Castberg til dagens debatt?"

- Innledende oppsummering av teksten av kursholder/møteleder
 - Hva ville Johan Castberg ment i dag?
 - Enkeltmenneskets betydning, jamfør Johan Castberg og Katti Anker Møller
- Framføring av tale fra deltakerne (taletid 1 – 3 minutter)
- Tilbakemelding til deltakere og diskusjon/debatt rundt løftede temaer i lys av Venstres programprosess.
- Oppsummering og videre engasjement
- Utdeling av kursbevis

Varighet : 3-4 timer

Vel hjem

Studieplan (72017)

En verden i forandring: Venstres politikk på utenriks- og utviklingsfeltet

Godkjent av: Styret i VO (05.01.2016)

Sist oppdatert 04.01.2016

Arrangør	Fylkeslag eller lokallag i Venstre, UV, NVK eller NLSF
Læringsmål	Deltakerne skal tilegne seg kunnskap og bevissthet rundt Venstres politikk på utenriksfeltet, forskjellen mellom Venstre og de andre partiene, samt utviklingspolitikk i sammenheng mellom internasjonal klima- og miljøpolitikk og menneskerettigheter. Deltakerne skal også få innsikt i den internasjonale verdensorden: FN-systemet, globale organisasjoner internasjonal rett, samt overnasjonalt samarbeid i EU, Norden og andre konstellasjoner.
Målgruppe	Medlemmer i Venstre, eller Venstres sideorganisasjoner, skoleelever, studenter og andre interesserte
Nivå	Grunnleggende, ingen forkunnskap nødvendig
Innhold	Innholdet er delt opp i 6 deler, hvor del 1 er obligatorisk, og resten valgfritt. Deltakerne må ha gjennomført minst 3 deler for å få fullført kurset. Kurset kan gjennomføres på 2-3 kvelder, eller en helg. <u>Tematisk inndeling:</u> 1) Venstres politikk på utenriksfeltet og forskjellen til andre partier ➤ Hva kjennetegner norsk utenrikspolitikk? ➤ Nyorientering i lys av endringer i verden ➤ På hvilke områder er det viktige forskjeller og potensielle konfliktområder mellom Venstre og de andre partiene? ➤ Hvordan kan Venstre sikre gjennomslag for sine viktige utenrikspolitiske interesser? 2) FN-systemet, globale organisasjoner og internasjonal verdensorden

- Den internasjonale rettsordenen og FNs rolle globalt
- Status og problemer for dagens FN
- Folkeretten under press? FN utfordres av økt konkurranse
- Internasjonal rett og domstoler

3) Menneskerettigheter

- Hva er menneskerettigheter?
- Ideen om menneskerettigheter
- FNs MR-konvensjoner
- Utfordringer globalt og lokalt
- Personvern, klima, næringsliv, migrasjon: MR i lys av nye problemstillinger

4) Internasjonal klima- og miljøpolitikk

- Globalt og regionalt samarbeid om klima og miljø
- IPCC, COP-møtene FNs arbeid på klima
- Norges deltakelse i overnasjonalt miljø- og klimaarbeid
- Oljefondet (SPU) – en ubrukt muskel i klimaarbeidet
- Klimaflyktninger – hva med folkeretten?

5) Overnasjonalt samarbeid i EU, Norden og andre eksempler

- Norges tilknytning til EU, EØS-avtalen, Schengen
- Det nordiske samarbeidet før og nå
- EFTA, OECD og annen moro
- Globale eksempler på overnasjonalt samarbeid: AU, ASEAN osv.
- Hvor mye grenseløst samarbeid har vi godt av? Kjør debatt.

	6) Handels- og utviklingspolitikk ➤ Norges politikk på internasjonal handel ➤ Norges utviklingspolitikk og paradokset mellom handel og utvikling ➤ Markedsadgang som politisk instrument ➤ WTO og tollbarrierer ➤ Frihandel vs proteksjonisme – og Venstres politikk
Læringsressurser/ studiemateriell	Innledere/tekstforfatterne fra Venstres Internasjonale utvalg (IU): Rebekka Borsch, Finn-Erik Blakstad, Øyvind Eggen, Ragnhild Holmås, Sofie Høgestøl, Joachim Nahem, Tor-Hugne Olsen, Naomi Røkkum, Håvard Sandvik, Elin Engerbakk (NUV), Parissa Hamedan-Nejad (NVK), Kjartan Almenning, Torild Skogsholm <u>Serien består av 6 foredrag med notatsider.</u> 1) Venstres politikk på utenriksfeltet og forskjellen til andre partier 2) FN-systemet, globale organisasjoner og internasjonal verdensorden 3) Menneskerettigheter 4) Internasjonal klima- og miljøpolitikk 5) Overnasjonalt samarbeid i EU, Norden og andre eksempler 6) Handels- og utviklingspolitikk Bakgrunnsmateriale er blant annet Venstres dokument om menneskerettigheter fra LM 2014, http://www.venstre.no/artikkel/2014/04/06/vedtatt-uttalelse-alle-mennesker-er-fodt-frie/, og en oppdatert versjon av Venstres utenrikspolitiske notat til Stortingsgruppen ***** Anbefalt, supplerende litteratur: • Venstres stortingsvalsprogram og prinsipp-program
Arbeidsformer og	Forelesning / presentasjon

arbeidsmetoder	Diskusjon/debatt-trening Studiering - spørsmål til diskusjon og fordypning, selvstudie, forberedelser, taleskriving Politisk verksted – dialog/drøfting
Tidsramme	8-15 timer
Evaluering	• Spørreundersøkelse til deltakerne • Egenevaluering (Evalueringsskjema)
Kursbevis	Deltakerne tildeles bevis etter fullført kurs.

Presentasjon av kursopplegg:

Alle kurskvelder åpnes med innleder. Presentasjon med stikkord/illustrasjoner følger med til hver kurskveld. Påmeldte deltakere får tilsendt nødvendig studiemateriell før kursstart. Deltakerne bør lese gjennom Venstres dokument om menneskerettigheter, samt dokumentet om utenrikspolitikk på forhånd for å få maksimalt utbytte av kurset. Deltakere må delta på minst 75% av kursopplegget for å få fullført kurset. Deltakerne får kursbevis.

1. samling:

Presentasjon/forelesning

- diskusjon/debatt, politisk verksted

Varighet : 3-5 timer

2. samling:

Presentasjon/forelesning

- diskusjon/debatt, politisk verksted

Varighet : 3-5 timer

3. samling:

Presentasjon/forelesning

- diskusjon/debatt, politisk verksted

Varighet : 3-5 timer

Vel hjem

Studieplan (82014)

Lokalt utarbeidet studieplan

Denne studieplanen må være utfylt i henhold til Forskrift om studieforbund og nettskoler (se under) samt VOs retningslinjer som beskrevet på www.venstre.no/vo, og må være godkjent av VO før kurset starter (jmf § 7 pkt. b)

Godkjent av:

Sist oppdatert 26.05.2014

Dato:

Arrangør	Fylkeslag eller lokallag i medlemsorganisasjonene
Læringsmål	
Målgruppe	
Nivå	
Innhold	
Læringsressurser/ studiemateriell	
Arbeidsformer og arbeidsmetoder	
Tidsramme	
Evaluerings	
Kursbevis	

Forskrift om studieforbund og nettskoler

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 18. desember 2009 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 95 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven) § 5 annet ledd bokstav e) siste punktum, § 5 annet ledd bokstav f) siste punktum, § 5 tredje ledd første og annet punktum, § 6 annet og tredje ledd, § 7 annet punktum, § 10 annet punktum og § 14 annet punktum.

Relevant utdrag for Venstres Opplysnings- og Studieforbund:

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål Forskriften skal legge til rette for organisert læring i studieforbund og nettskoler.

§ 2. Definisjoner I forskriften forstås med:

Venstres Opplysnings- og Studieforbund

- . a) *Kurs*: Organisert opplæring i samsvar med en studieplan som på forhånd er godkjent av studieforbundet.
- . b) *Kurstime*: 60 minutter med organisert læring. Pauser på inntil 15 minutter per time kan inngå.
- . c) *Studieplan*: Plan som redegjør for kursets innhold, læringsmål, målgruppe/-r, bruk av læringsressurser, metoder og varighet.
- . d) *Politiske partiers studieforbund*: Studieforbund der medlemsorganisasjonene er tilknyttet et politisk parti, og som har som formål å tilby organisert læring som er relevant i forhold til partiets program og virksomhet.

§ 7. Kriterier for statstilskudd til studieforbund (utdrag) Følgende forutsetninger må oppfylles for at et kurs kan telle med i tilskuddsgrunnlaget:

- . a) Kurset må bestå av minst åtte kurstimer.
- . b) Studieplan for kurset skal være godkjent av studieforbundet før kursstart.
- . c) Studieforbundet eller en medlemsorganisasjon i studieforbundet er arrangør av kurset.
- . d) Kurset må være offentlig kunngjort og åpent for alle; dette er ikke til hinder for at et kurs primært retter seg mot bestemte målgrupper.

Følgende forutsetninger må oppfylles for at en deltager kan telle med i tilskuddsgrunnlaget:

- . a) Deltageren må være fylt 14 år innen utgangen av det året opplæringen foregår.
- . b) Deltageren må ha deltatt i minst 3/4 av kurstimene.

§ 10. Gratis bruk av offentlige undervisningslokaler Når det avholdes kurs med tilskudd etter kapittel 2 i forskriften, skal arrangøren ikke belastes utgifter vedrørende lokaler, lys, varme, renhold, tilsyn og bruk av utstyr i lokalene. Første punktum gjelder kurs som avholdes på hverdager i undervisningsåret, undervisningsferier unntatt, og ikke varer lenger enn til kl. 21.00. For utlån ut over dette må det treffes særskilt avtale med lokaleier.

§ 11. Dokumentasjon på gjennomført opplæring Studieforbundet skal gi kursdeltagere en dokumentasjon på gjennomført kurs/opplæringstiltak. Dokumentasjonen skal minst inneholde studieforbundets navn, kursdeltagerens navn, innhold og omfang av kurset og læringsmålene i kursets studieplan.

Løpenummer:

Registrert dato:

Venstres Studieforbund

Møllergata 16, 0179 Oslo - Tlf. 22 40 43 50 / 908 72 453 (Tove Hofstad) - e-post: vo@venstre.no

Sluttmelding av studietiltak i 2016

Alle hvite felt på denne siden av skjemaet skal fylles ut når kurset er avsluttet.

Kursnavn:		Studieplannummer:	
			(5 siffer)
Kurssted:			
	(Møterom, lokale)	(Adresse, postnr/sted)	
Kommune:		Fylke:	
Det søkes om timetilskudd.		Frist for innlevering: 10. januar, 2017	
(Timesats ihht forskrift av 2010 med eller uten lærer: 50,- per time)			
Dato første møte:		Dato siste møte:	
			(Må være i 2016)
Har møtene foregått på			
(marker med X)	Kun dagtid	Kun kveldstid	Både dag- og kveldstid
Hvor mange timer totalt:		Hvorav	timer med lærer/innleder
(Kun hele timer, og <u>minst 8</u>)			(Teoretisk formidling av pensum)
Antall deltakere (fullført)		Hvorav	kvinner menn
Arrangør:		Kontonr:	
	(Lokal-/fylkeslag)		(Lagets konto for utbetaling av studiestøtte)
Kursleder:		Telefon:	
	(Skolerings/rapporteringsansvarlig)		
		E-post:	

Sjekkliste:

☐	Har minst 3 deltakere fullført 75% av kurset?
☐	Har skrevet navn, kjønn, fødselsår og adresse til deltakerne på frammøtelista
☐	Har gjennomgått studieplan og redegjort for pensum, og hva kurset dreier seg om
☐	Har dokumentasjon på offentliggjøring av kurs
☐	Har summert antall timer på frammøtelista
☐	Har gitt deltakerne kursbevis (tilgjengelig på nett)

Når alle opplysninger er oppført, så vil Venstres Studieforbund utbetale støtte.

Eventuelle merknader/tilbakemeldinger/notater til Venstres Studieforbund

Frammøteliste

Det gis bare tilskudd dersom studietiltaket har vart i 8 timer eller mer, og hvor minst 3 deltakere har vært tilstede i minst 3/4 av møtetiden. Summer antall timer per deltaker i første kolonne).
Dato for møte (dd.mm.åå) og møtets varighet, antall hele timer (marker deltakeres oppmøte med **X**)

Dato for møte (dd.mm.åå) og møtets varighet, antall hele timer (marker deltakeres oppmøte med **X**)[illegible][illegible]

Bekreftelse: Studietiltaket er gjennomført i henhold til regelverket

(identisk med nr. på sluttmeldingsskjema)

***Dato:** _____ ***Kursleders signatur** _____

***Kursleders signatur**

(Felter markert med (*)) må fylles ut)

Frist for innlevering av avsluttet aktivitet i 2016: **10. januar 2017**

(Obligatorisk vedlegg til sluttmeldingskjema)

Historie

Ideologi

Politikk

Organisasjon

KURSBEVIS

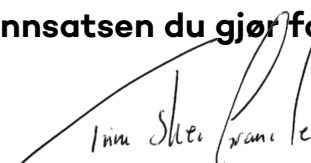
Har fullført Venstreskolen trinn 1

Introduksjonskurs for medlemmer i Venstre

På kurset ble følgende temaer gjennomgått:

- ✓ Venstres historie og ideologi
- ✓ Politisk påvirkning lokaldemokrati i praksis
- ✓ Venstres liberale prinsipper
- ✓ Venstres politiske satsningsområder
- ✓ Venstre som partiorganisasjon

Takk for innsatsen du gjør for Venstre!

Trine Skei Grande

Kurset hadde timer.

, 14. juni 2016

Kursholder

Venstres Opplysnings- og studieforbund

Møllergata 16 e: vo@venstre.no www.venstre.no/vo
0179 Oslo t: 22 40 43 50 facebook.com/venstre.no

